

Forsvarsdepartementet

Tildelingsbrev for Forsvarsmateriell 2024

1.01.2024

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Forsvarsmateriells effektmål.....	2
	Effektmål: Materiell og tjenester som møter Forsvarets behov er tilgjengeliggjort på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte.....	2
3.	Hovedutfordringer og prioriteringer 2024.....	3
4.	Resultatmål og styringsparametere	4
4.1.1.	Resultatmål 1: Målrettet og godt ivaretatt materiell for sektoren.....	5
4.1.2.	Resultatmål 2: God beredskap for krise og væpnet konflikt	7
4.1.3.	Resultatmål 3: Materiell og tjenester fremskaffet til rett tid, kostnad og ytelse	7
5.	Forutsetninger for og forventninger til måloppnåelse	9
5.1.	Videreutvikling av sektoren	9
5.2.	Strategi for kunstig intelligens og innovasjon.....	11
5.3	FNs bærekraftsmål	12
5.4	Forebyggende sikkerhet	13
5.5	Internkontroll og virksomhetsstyring.....	13
5.6	Personell og kompetanse	14
5.7	Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad.....	14
6.	Fellesføringer	15
6.1	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.....	15
6.2	Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse	15
6.3	Redusere konsulentbruken	15
7.	Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2024	16
7.1.	Risikovurderinger og rapportering i 2024	16
7.2.	Styringskalender: Tentative frister og milepæler i 2024	16
8.	Budsjettrammer for 2024	17
8.1.	Føringer for tildelingen.....	18
8.2.	Økonomirapportering	18
9.	Delegering av fullmakter	19
9.1.	Merinntektsfullmakt.....	19
9.2.	Fullmakt til nettobudsjettering av salgsomkostninger	19
9.3.	Investeringsfullmakter.....	20
9.4.	Bestillingsfullmakter	20
9.5.	Fullmakt til å behandle erstatningskrav for tingskader	20
10.	Statistikk.....	20
11.	Vedlegg.....	21

1. Innledning

Forsvarsdepartementet (FD) viser til Stortingets behandling 18. desember 2023 av Innst. 7 S (2023–2024) til Prop. 1 S (2023–2024). Det vises også til Innst. 392 S (2021–2022) til Meld. St. 10 (2021–2022) Prioriterte endringer, status og tiltak i forsvarssektoren, Innst. 87 S (2020–2021) til Prop. 14 S (2020–2021) Langtidsplan for forsvarssektoren, Innst. 420 S (2020–2021) til Prop. 75 S (2021–2022) Investeringar i Forsvaret og andre saker, samt Innst. 507 S (2020–2021) til St. meld 17 (2020–2021) Ny forsvarsindustriell strategi. Dette tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av nevnte stortingsdokumenter med tilhørende vedtak.

Tildelingsbrevet stadfester Forsvarsmateriells økonomiske rammer og mål for 2024. Endringer eller tillegg i oppdrag og tildelinger i løpet av året vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev. Tildelingsbrevet skal leses i sammenheng med Forsvarsmateriells instruks, som beskriver ansvar og myndighet mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsmateriell, øvrige etater samt Forsvarsmateriells formål og faste oppgaver. Videre gir budsjettretningslinjer og krav for 2025 og påfølgende år ytterligere rammer for flerårig planlegging.

Tildelingsbrevet er ikke uttømmende for hvilke oppgaver Forsvarsmateriell skal utføre. Der ikke annet er omtalt forutsettes det at løpende virksomhet og tidligere gitte oppdrag videreføres i samsvar med gjeldende regelverk og oppdragsbeskrivelser. Det forutsettes også at Forsvarsmateriell løpende bistår departementet ved behov.

Forsvarsmateriell har et ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik fra etatens mål og oppgaver slik de fremkommer av dette tildelingsbrevet og av Forsvarsmateriells instruks. Det forutsettes også at etatene gjennomfører nødvendige korrektive tiltak innenfor tildelte midler og gitte fullmakter. Risikoer knyttet til beredskap og operasjoner skal rapporteres uten tap av tid. Om nødvendig skal det fremmes forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Forsvarsmateriells effektmål

Forsvarsmateriell skal bidra til å tilgjengeliggjøre materiell og tjenester på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte, i samsvar med Forsvarets behov.

Effektmål: Materiell og tjenester som møter Forsvarets behov er tilgjengeliggjort på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte

Forsvarsmateriells effektmål skal bygge opp under Forsvarets effektmål og resultatmål, og skal blant annet oppnås gjennom oppnådde måloppnåelse til Forsvarsmateriells tre resultatmål. Forsvarsmateriell skal gjennomføre planlagte og besluttede fremskaffelser, utøve rollen fagmyndighet materiell inkludert gjennomføre avhendinger i tråd med strukturutviklinger i sektorens langtidsplan og i henhold til rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver og prosjekteier. For å oppnå dette må Forsvarsmateriell utarbeide og bidra til gode planer, og ha tett dialog med oppdragsgivere for å klargjøre oppdrag, fremdrift og informasjon underveis. Det er viktig at Forsvarsmateriell i sin rådgivningsrolle utfordrer bruker i valg av løsninger for å oppnå nøktern, effektivt og fleksibelt materiell og tjenester på en bærekraftig måte. I denne sammenheng bør det samarbeides og koordineres med FFI og andre FOU-miljøer.

Effektiv eierskapsforvaltning skal legge til rette for at materiellet forblir sikkert, tilgjengelig, relevant og kostnadseffektivt. Forsvarsmateriell skal gi råd om utrangering samt avhende utrangert materiell på en mest mulig bærekraftig måte. Forsvarsmateriell skal videre støtte departementet og Forsvaret med materiellfaglig rådgivning/utredninger i sektorens langtidsplanlegging og

gjennomføringsplanlegging. Forsvarsmateriell skal også ha egen beredskap knyttet til alvorlige hendelser i fredstid som etaten enten selv må håndtere, eller hvor etaten må bistå Forsvaret.

Forsvarsmateriell skal utøve sin virksomhet i fred, krise og krig, og skal således understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruksjoner og retningslinjer innenfor beredskapsområdet.

Verifikasjon av dette effektmålet gjøres, i rapportene, etter en helhetlig vurdering av Forsvarsmateriells virksomhet, og samlet kvalitativ vurdering av underliggende resultatmål, med tilhørende føringer, styringsparameter og oppdrag, og andre kjente forhold. Det skal legges vekt på vesentlige avvik og avdekket kritisk og alvorlig risiko, med tilhørende tiltak.

3. Hovedutfordringer og prioriteringer 2024

Norsk sikkerhets- og forsvarspolitik og Forsvarets innsats skal bidra til å forebygge og forhindre væpnet konflikt. I den sikkerhetspolitiske situasjonen blir evnen til avskrekking og forsvar stadig viktigere, men også mer krevende å ivareta. Den militære situasjonen i nordområdene har fått økt oppmerksomhet, både på vestlig og russisk side. Det er viktig at Forsvaret kontinuerlig søker å maksimere nasjonalt handlingsrom og innflytelse. Betydningen av troverdig avskrekking og stabiliserende tiltak gjør at Forsvaret må ha evne til tidsriktig tilstedeværelse med relevante kapasiteter i prioriterte områder for å verne om norsk sikkerhet og fremme norske interesser.

Norge har en langsiktig ambisjon om forutsigbarhet og stabilitet i nordområdene. Samtidig må vi være forberedt på økt spenning, og en usikker, men endret, russisk strategisk tilnærming til et samlet Norden i NATO. I møte med et aggressivt Russland er alliert samhold helt avgjørende. Norsk hovedlinje er å bidra til en felles tilnærming blant allierte og likesinnede i håndteringen av Russland. Som naboland kan Norge bli utsatt for økt russisk press. En fast og felles alliert tilnærming er viktig. Det er videre i Norges interesse å implementere et tettere nordisk samarbeid i rammen av NATO.

Gjennom Nansen-programmet for Ukraina legges det opp til betydelig og vedvarende militær og sivil støtte til Ukraina. Forsvaret vil fortsette å måtte bruke betydelige ressurser på å yte militær støtte til Ukraina også i 2024. Forsvaret skal fortsette å trene og utdanne ukrainsk personell, bidra til å følge opp allerede besluttede donasjoner, understøtte FD med relevant beslutningsgrunnlag samt være fleksible og beredt på å kunne gjennomføre nye donasjoner eller andre oppdrag ifm. militær støtte. Forsvarsmateriell skal etter oppdrag anskaffe materiell som skal erstatte donert materiell fra Forsvarets struktur.

Forsvaret skal moderniseres gjennom langsiktig strukturutvikling for å oppnå økt operativ evne. Samtidig medfører sikkerhetssituasjonen behov for prioritering av forsvarsevnen på kort sikt, og regjeringen prioriterer å styrke den daglige driften i Forsvaret. Først og fremst må det forsvar vi har virke godt. I tillegg til støtten til Ukraina gjennom Nansen-programmet fortsetter regjeringen styrkingen av grunnmuren og beredskapen. Regjeringen foreslår videre å ytterligere satse på personellet, styrke utdanningskapasiteten, sette av ytterligere midler til EBA-vedlikehold, styrke Heimevernet og legge bedre til rette for alliert trening og øving i Norge og mottak av allierte styrker.

Regjeringen mener at personell er forsvarssektorens viktigste ressurs, og at personellet skal ha gode arbeids- og boforhold. Videre er det avdekket et kompetansegap for den videre styrkingen av Forsvaret. Det er i 2024 derfor lagt opp til å videre forsere deler av personellopptrappingen i langtidsplanen.

Forsvarsdepartementet forventer at oppfølgingen av tiltak i handlingsplan for klima og miljø gis prioritet i Forsvarsmateriell i 2024, og at tiltak som tilfaller etaten følges opp på en integrert måte.

Forsvarsmateriell sine aktiviteter skal understøtte forsvarssektorens klima- og miljøstrategi. Det skal stilles klima- og miljøkrav, og anskaffelser skal legge til rette for at klima, miljø og samfunn ivaretas i hele verdikjeden.

Regjeringen har igangsatt en tillitsreform. Forsvarssektoren har over tid hatt en innretning som har vært preget av delvis uklare roller, kompliserte grensesnitt og manglende ansvarliggjøring for oppnådde resultater og mål. Som utgangspunkt for tillitsreformen i forsvarssektoren jobbes det gjennomgående med å tydeliggjøre roller, og et mer helhetlig ansvar til forsvarssjefen og øvrige etatsjefer. Det tas blant annet sikte på at Forsvaret i løpet av 2024 skal ta ansvar for å vedlikeholde et helhetlig forutsetningsbilde for strukturutvikling i forsvarssektoren. Arbeidet med videreutvikling av forsvarssektoren ble igangsatt i 2023, og vil også være en prioritert oppgave i 2024. Det er etablert målsetninger for arbeidet om tydeligere mål i sektoren, mer helhetlig beslutningsgrunnlag basert på fakta, mindre fragmentering, tydeligere oppgavefordeling og ansvar, og økt styring og kontroll.

Manglende effektivisering og gjennomføringsevne i sektoren, økte priser, og at krigen i Ukraina har lagt press på forsvarsindustrien og leverandører, gjør samlet at det i 2024 ikke lar seg gjøre å øke investeringstakten like mye som langtidsplanen forutsetter. For på sikt å realisere de langsiktige målsettingene i vedtatt langtidsplan må forsvarssektoren i 2024 prioritere arbeidet med å realisere forbedrings- og effektiviseringsgevinster ved å finne nye og bedre måter å drifte Forsvaret og øvrige etater på samt bedre samhandling mellom etater i sektoren. Forsvarssektorens evne til å utnytte ny teknologi er også avgjørende både for utviklingen av nasjonal operativ evne og for virksomhetsutviklingen i Forsvaret. FMA skal hensynta klimaendringer og miljø i anskaffelser av sektorens innkjøp og investeringer. Over tid har forsvarssektoren hatt et forbedringspotensial knyttet til IKT-styring, kompetanse og modenhet på organisatorisk nivå. Det må prioriteres å løse utfordringer knyttet til IKT-sikkerheten.

Forsvarsmateriell skal i 2024 prioritere:

- Donasjoner og støtte til Ukraina
- Leveranser til Forsvaret, herunder besluttede reanskaffelser av donert materiell
- Videreutvikling av Forsvarsmateriell og samhandlingen i sektoren
- Å være en utviklingspartner for Forsvaret
- Å videreutvikle samarbeidet med forsvarsindustri, internasjonale partnere og andre statlige virksomheter.
- Øke kompetanse innenfor bærekraft, samt implementere bærekraftshensyn i hele virksomheten
- Å være en attraktiv arbeidsgiver.

Partssamarbeidet skal styrkes på alle nivå. Forsvarsmateriell skal involvere arbeidstakerorganisasjonene i tråd med det lov- og avtaleverket som partene er bundet av. Det forutsettes at Forsvarsmateriell utøver medbestemmelse i tråd med de tariffoppliktelsene man har på en ryddig og god måte.

4. Resultatmål og styringsparametere

Det er fastsatt følgende resultatmål for Forsvarsmateriell:

1. Målrettet og godt ivaretatt materiell for sektoren
2. God beredskap for krise og væpnet konflikt
3. Materiell og tjenester fremskaffet til rett tid, kostnad og ytelse

Styringsparameterne som fremgår under hvert resultatmål er indikatorer som belyser måloppnåelse av resultatmålene. Som målene, inneholder indikatorene føringer, også politiske, og resultatkrav til etaten. I tillegg følger det enkelte konkrete oppdrag. Disse er uttrykk for spesifikke politiske føringer eller identifisert risiko innenfor Forsvarsmateriells ansvarsområde.

Rapporteringen skal gi en analytisk og kvalitativ vurdering av måloppnåelse i henhold til beskrivelsen under hvert mål understøttet av data. Vurderingen skal inneholde status på rapporteringstidspunktet, eventuelle avvik og risiko, samt en prognose for året og i et flerårig perspektiv. Dersom måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende skal det redegjøres for årsaksforhold og det skal informeres om iverksatte og planlagte tiltak for å håndtere utfordringene.

4.1.1. Resultatmål 1: Måltrettet og godt ivaretatt materiell for sektoren

Resultatmål 1	Måltrettet og godt ivaretatt materiell for sektoren
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal eierskapsforvalte materiellet gjennom å forestå teknisk og forvaltningsmessig godkjenning av materiell, fastsette materiellsikkerhet gjennom levetiden og tilrettelegge for bærekraftig avhending av materiellet. Dette skal bidra til at materiellet er sikkert, teknisk tilgjengelig og relevant slik at det understøtter Forsvarets operative evne og beredskap. En helhetlig utfasingsplan må etableres i samarbeid med Forsvaret.</p> <p>Forbedringer innenfor eierskaps- og materiellforvaltning skal gi økonomiske gevinster for Forsvaret, samt intern ressursfrigjøring i Forsvarsmateriell. Videre vil det medvirke til en forbedret forvaltning av materiellet slik at tiltak blir iverksatt tidsriktig for å opprettholde materiellets sikkerhet, tilgjengelighet og operative/tekniske relevans. Bærekraft skal være en gjennomgående faktor i forvaltning og utfasing.</p> <p>Rapportering: Rapporteringen på målet skal gi en oppsummering av oppnådde resultater for ovennevnte føringer, resultater for styringsparametere, oppdrag samt andre kjente forhold. Det skal redegjøres for i hvilken grad materiellsystemene som er driftssatt i Forsvaret er teknisk og forvaltningsmessig godkjent. Videre om materiellsikkerheten er innenfor akseptabelt sikkerhetsnivå, slik at materiellets operative ytelsesevne opprettholdes. Det skal videre redegjøres for antall og utvikling i materiellsikkerhetspåbud og avvik ved tilsyn, samt status for utviklingen for avhending av materiell og at dette skjer i h t regelverket.</p>	

	Styringsparametere til resultatmål 1
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<ol style="list-style-type: none"> 1. Materiellsystemene som er driftssatt i Forsvaret skal være godkjent. Materiellsikkerheten skal være ivaretatt, og materiellets ytelsesevne skal opprettholdes. Forsvarsmateriell skal holde oversikt over teknisk tilstand på hovedsystemer. 2. Det skal redegjøres for antall og utvikling i materiellsikkerhetspåbud, avvik fra tilsyn og resultat fra brukerundersøkelser, som skal være på akseptabelt nivå. 3. Forvalte materiellet og gjennomføre teknisk og forvaltningsmessig godkjenning og tilrettelegge for nøktern og kostnadseffektiv drift av materiellet i et levetidsperspektiv i form av kostnadsbesparelser og unngåtte kostnader og andre effekter som økt tilgjengelighet, reduserte vedlikeholdsbelastninger, økt kapabilitet og andre typer forbedringer. Hvilke effektiviseringstiltak er innført i perioden og forventet effekt skal klargjøres. 4. Kostnadseffektiv og bærekraftig utrangering og avhending i tråd med vedtatt strukturutvikling i langtidsplanperioden, uttrykt i mengdeangivelse, inntekter og utgifter. Avhendingsprosessen skal gjennomføres uten avvik i regelverk, herunder eksportkontrollregelverket 	

Oppdrag 1	Støtte til Ukraina
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p><i>Militær støtte</i></p> <p>Forsvarsmateriell skal bidra at den norske militære støtten til Ukraina gjennomføres i tråd med ambisjonene som settes for Nansen-programmet og departementets til enhver tid gjeldende føringer. Forsvarsmateriell skal etter oppdrag gjennomføre avhending gjennom donasjoner, gjennanskaffe materiell og utøve rådgivning vedrørende støtte til Ukraina.</p> <p>Forsvaret koordinerer arbeidet med militær støtte til Ukraina på vegne av etatene i forsvarssektoren. Forsvarsmateriell er støttende etat i dette, med mindre annet er særskilt spesifisert gjennom supplerende tildelingsbrev.</p> <p>Den militære støtten til Ukraina er innrettet mot fire hovedspor: 1) donasjoner av materiell fra forsvarssektoren, 2) donasjoner av materiell anskaffet gjennom internasjonalt samarbeid og mekanismer, 3) donasjoner av materiell anskaffet direkte fra industrien og 4) trening og opplæring av ukrainsk personell.</p> <p>Det er etablert koalisjonsgrupper som vil jobbe for økt samordning og forutsigbarhet innenfor rammen av Ukraine Defense Contact Group (UDCG). Det er besluttet at Norge skal være med-ledernasjon i koalisjonen for maritim sikkerhet i samarbeid med Storbritannia. Arbeid innenfor denne koalisjonen skal derfor prioriteres.</p> <p>Med-lederrollen innen maritim sikkerhet vil medføre forventninger om donasjoner, trening og anskaffelser av materiell fra forsvarsindustrien. Godt samarbeid mellom etatene i sektoren vil være en forutsetning for å kunne ivareta denne rollen på en god måte.</p> <p>I forlengelse av dette må FMA være forberedt på at anskaffelser fra forsvarsindustrien vil bli viktigere. FMA skal etablere et egnet rammeverk for å ivareta en slik rolle, i tett koordinering med Forsvaret.</p> <p>Det er videre besluttet at Norge skal donere F-16 til Ukraina ref. STB 12 2023. FMA skal sørge for at donasjonen gjennomføres i tråd med gitte føringer. Arbeidet skal skje tett koordinert med Forsvaret. FMA skal understøtte Forsvarets treningsoppdrag i på F-16 i Danmark i tråd med gitte oppdrag.</p> <p>FMA skal videre understøtte arbeidet med militær støtte til Ukraina, herunder med teknisk- og annen kompetanse. Luftvern vil være et annet område hvor dette er særlig relevant.</p> <p><i>Støtte til utvikling av Ukrainsk forsvarsmateriellorganisasjon (DPA)</i></p> <p>FMA skal fortsette å støtte DPA i utviklingen i tråd med avtalen inngått mars 2023. Norge skal videre lede arbeidet på strategisk nivå i NATO som koordinerer innsatsen med å utvikle forsvarsmateriellarbeidet mellom allierte nasjoner og Ukraina.</p> <p>Tidsriktig informasjonsflyt mellom etatene og Forsvarsdepartementet er viktig. Støtte som gis til Ukraina skal i tråd med praksis forankres i FD før gjennomføring</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal både bidra til Forsvarets helhetlige rapportering om militær støtte, og i sin egen rapportering gi en kort kvalitativ redegjørelse for Forsvarsmateriells arbeid på området. Departementet kan etterspørre status på f.eks. prioriterte donasjoner utenom rapporteringstidspunktene.</p>	

4.1.2. Resultatmål 2: God beredskap for krise og væpnet konflikt

Resultatmål 2	God beredskap for krise og væpnet konflikt
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Beredskapsklar er det nivå virksomheten til enhver tid må ha av operativ evne for at den skal kunne styrkeoppbygges i henhold til Forsvarets operative krav i løpet av klartiden. Det som må være forberedt og på plass i Forsvarsmateriell, i det daglige, for å gå fra beredskapsklar til klar i løpet av klartiden, må være håndtert. Det vises til eget vedlegg til tildelingsbrevet om krav til sektoren og Forsvarsmateriells klartider, som vil bli oversendt i egen ekspedisjon. FSJ er gitt utvidet koordinerende myndighet for beredskap i sektoren og han er kravstiller for de andre etatene. Forsvarsmateriell skal ha en beredskap i forhold til å håndtere alvorlige hendelser i fredstid enten alene eller sammen med Forsvaret, jf. eget oppdrag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsvarsmateriell skal ha oppdaterte beredskapsplaner og gjennomføre relevante beredskapsforberedelser understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruksjoner og retningslinjer innenfor området, jf. også Arctic Guard. • Forsvarsmateriell skal delta i Forsvarssjefens prioriterte øvelser for å understøtte Forsvarets trening og øving av egen struktur. <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal vurdere status, prognose og utvikling innenfor beredskap basert på ovennevnte punkter, og det må være en verifikasjon og test av beredskap, og hvorvidt beredskapskravene er godkjent og tilfredsstillende. Deltakelse i beredskapsøvelser skal fremgå.</p>	

4.1.3. Resultatmål 3: Materiell og tjenester fremskaffet til rett tid, kostnad og ytelse

Resultatmål 3	Materiell og tjenester fremskaffet til rett tid, kostnad og ytelse
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal planlegge og forberede ressurstilgjengelighet for gjennomføring av pågående og planlagte iverksatte prosjekter i gjeldende investeringsplan. Forsvarsmateriell skal sikre tilstrekkelig ressurstøtte til planleggingen av investeringer være en aktiv rådgiver og levere beslutningsunderlag til avtalt tid. Forsvarsmateriell skal sikre god samhandling med Forsvaret og sektoren forøvrig. Forsvarsmateriell skal disponere årlige tildelinger innen investering i materiell for å tilpasse fremdrift i porteføljen til gitte tildelinger og planrammer og sikre forventet fremdrift i henhold til mottatte oppdrag. Dette skal blant annet sikres gjennom tett oppfølging av fremdrift hos leverandører. Årlig økonomisk tildeling og prioriteter nedfelt i tildelingsbrev, og investeringsoppdrag, skal legges til grunn for porteføljehåndteringen.</p> <p>Forsvarsmateriell skal:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) gjennomføre godkjente materiellprosjekter/-programmer i tråd med rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver og prosjekteier. Dette innebærer å gjennomføre fremskaffelser kostnadseffektivt, tidsriktig og til avtalt ytelse. b) gjennomføre tids- og kostnadsstyrte prosjekter med et større innslag av kommersielt tilgjengelige materiell og løsninger som er kostnadseffektive i et livssyklusperspektiv, i henhold til Forsvarets behov og krav, og departementets forsvarsindustrielle vurderinger. c) bidra til sektorens arbeid med å videreutvikle anskaffelse- og investeringsmodellen til den store variasjonen av systemer som skal anskaffes. Anskaffelsesstrategier bør derfor i større grad tilpasses behovet for mer smidige prosesser og raskere tilgang til moderne teknologi, materiell og tjenester. Handlingsrommet i PRINSIX skal utnyttes. d) skal avsette tilstrekkelig med ressurser for å ivareta intensjonen med strategisk styring av missilfamilien og NASAMS. (jf. Supplerende tildelingsbrev nr. 11 for FMA 2023). Herunder støtte FDs arbeid for å utvikle systemene i samarbeid med FFI, Forsvaret, andre brukernasjoner og industrien. Videre skal FMA ta sin del av lederrollen i det flernasjonale	

brukermiljøet innenfor eget fagansvar og oppdrag for å underbygge langsiktig relevans og kostnadseffektivitet på systemene.

- e) sammen med Forsvaret og FFI være rådgiver og bidragsyter til Forsvarsdepartementet i den langsiktige kapabilitetsplanleggingen.
- f) være rådgiver og bidragsyter for Forsvaret og Forsvarsdepartementet for porteføljeplanleggingen og konseptfasen i henhold til Retningslinjer for investeringer for forsvarssektoren. Det skal vektlegges å bidra til gode driftsløsninger, lavt klimaavtrykk, og nøkterne, effektive og fleksible løsninger i et levetidsperspektiv, som bidrar til å støtte oppunder prosjektets resultat- og effektmål.
- g) fremskaffet informasjonssystemer skal kunne godkjennes i henhold til sikkerhetslovens krav.
- h) intensivere arbeidet med økt strategisk samarbeid med forsvarsindustri, internasjonale partnere, andre statlige virksomheter og øvrig næringsliv.
- i) gjennomføre tiltak som gjør det enklere for små og mellomstore bedrifter (SMB-er) å levere innenfor investeringsanskaffelsene.
- j) videreutvikle regimet for industrisamarbeid, og styrke dialogen med relevant industri, herunder små og mellomstore bedrifter (SMBer).
- k) videreutvikle samarbeid med Forsvaret, FFI og andre FoU-miljøer, nasjonalt og internasjonalt for at teknologiske muligheter kan utnyttes raskere, med økt innovasjonsevne, hvor EDF og DIANA vil være sentrale instrumenter.
- l) støtte planlegging og gjennomføring av EDF-prosjekter i samsvar med føringer gitt i supplerende tildelingsbrev nr. 13 2022 om støtte i f m Det Europeiske Forsvarsfondet.
- m) Stille klima- og miljøkrav som bidrar til å understøtte at sektoren reduserer negativ klima- og miljøpåvirkning, og fremmer klima- og miljøvennlige løsninger og gjenbruk.

Føringer fra Forsvarsdepartementet knyttet til industrisamarbeid og samarbeid med andre stater, NATO/ EU/NORDEFECO, eller andre sektorer, skal ivaretas.

Forsvarsmateriell skal støtte departementet etter behov i NATOs forsvarsplanleggingsarbeid (NATO Defence Planning Process, NDPP), som har til hensikt å bidra til at alliansen samlet sett kan bidra med kapabiliteter til kollektiv avskrekking og forsvar av medlemslandene.

Forsvarsmateriell skal ivareta Host Nation (HN) ansvaret for NSIP-prosjekter i Norge, herunder være gjennomførende enhet for NSIP-prosjekter innenfor egen enhet og oppdragsgiver til Forsvarsbygg for NSIP EBA-prosjekter. Dette behovet er forsterket i lys av NATO 2030 initiativet med forventet økning i antall fellesfinansierte prosjekter og økt fokus på infrastruktur til alliert mottak.

Rapportering: Rapporteringen på målet skal gi en analytisk helhetlig vurdering og oppsummering av oppnådde resultater for ovennevnte føringer, resultat under styringsparametere og oppdrag, samt ev. andre kjente forhold av betydning for måloppnåelsen.

Det rapporteres til prosjekteier både på prosjekt- og programnivå gjennom Forsvarssektorens investeringsdatabase (FID), og gjennom fremsendelse av digitale rapporter i henhold til krav fra oppdragsgiver.

Det skal redegjøres for påløpte gjennomføringskostnader.

Styringsparameter 1	Produksjon av beslutningsunderlag
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal gi tilfredsstillende og nødvendig bistand til Forsvaret i konseptfasen gjennom å levere delprodukter til KVU etter avtalt fremdrift med prosjekteier. I forprosjektfasen skal FMA rettidig levere sentralt styringsdokument (SSD) til prosjekteier.</p> <p>Rapportering: Antall SSDer som er rettidig levert, sammenholdt med prognose for året, og som forutsatt i h. h. v. Investeringsplanen og avtalt med prosjekteier. Det skal også redegjøres for Forsvarsmateriells bistand til Forsvarets arbeid med KVU.</p>	

Styringsparameter 2	Fremdrift i gjennomførings- og avslutningsfasen
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal ha tilstrekkelig evne til å opprettholde tilstrekkelig og avtalt fremdrift i porteføljen av godkjente prosjekter og programmer for å oppnå besluttet strukturutvikling, herunder sett i forhold til milepæler, overføring av materiell til drift og for terminering av prosjekter.</p> <p>Rapportering: Det skal redegjøres for både kvantitative og kvalitativ data med hensikt å måle Forsvarsmateriells evne og fremdrift i gjennomførings- og avslutningsfasen. Det skal også redegjøres for forpliktelsesgraden for år 0 og 4 år frem i tid.</p>	

Oppdrag 2	Forsvarets gjennomføringsplan for strukturutvikling
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret i utarbeidelsen av gjennomføringsplan for Forsvarets struktur- og kapasitetsutvikling.</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal rapportere på status og fremdrift i arbeidet.</p>	

5. Forutsetninger for og forventninger til måloppnåelse

5.1. Videreutvikling av sektoren

Oppdrag 3	Organisasjonsutvikling
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Arbeidet med prosjektet «Forsvarssektoren 2024» (F24) har resultert i beslutninger som fremgår av FDs oppdragsbrev 21. august 2023 vedrørende materielldrift og vedlikehold, anskaffelser og IKT. Det er besluttet at Forsvarsbygg og Forsvarsmateriell blir sektorens anskaffelsesvirksomhet med en felles anskaffelsesstrategi basert på kategoristyring. Det er også besluttet at Forsvaret får helhetlig ansvar og myndighet for verdikjeden innenfor vedlikehold i materiellets driftsfase. FD har også utgitt prinsipielle føringer for utvikling av IKT-styringsmodell i sektoren.</p> <p>Beslutninger knyttet til øvrige delprosjekter, <i>Investeringer og Personell og kompetanse</i>, vil bli formidlet etter hvert som arbeidet er ferdigstilt. Implementering av endringer som følge av prinsippbeslutningene krever at etatene må forberede tilpasninger i egen organisasjon. FD ber på bakgrunn av dette om en helhetlig rapportering knyttet til Forsvarets arbeid med videreutvikling av egen organisasjon.</p> <p>Rapportering:</p>	

- Forsvarsmateriell skal gi en samlet, kvalitativ vurdering av status i arbeidet med å videreutvikle egen organisasjon, og fremdrift og risiko knyttet til dette.

Oppdrag 4	Forbedring og effektivisering
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Gjennom målrettet moderniserings- og effektiviseringsarbeid skal Forsvarssektoren frigjøre minst 1,9 mrd. 2020 -kroner innen utgangen av 2024 til å videreutvikle og styrke forsvarssektoren. Forsvarsjefen skal organisere og lede dette arbeidet, med støtte fra de andre etatssjefene.</p> <p>Forbedring og effektivisering har vært gjenstand for evaluering i 2023. Området er under utvikling og kommende LTP vil gi en strategisk retning for arbeidet i neste langtidsplanperiode og videre fremover. Det vil bli gitt oppdrag til etatene i 2024 for å videreutvikle sektorens evne til forbedring og effektivisering. Dette vil blant annet inkludere vurdering av hvilke gevinster som kan måles opp mot gjeldende LTPs krav til gevinstrealisering, samt retningslinjer for vurdering og måling av andre typer gevinster.</p> <p>Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret med den kapasitet og innenfor de rammer Forsvaret legger opp til. Etaten skal være proaktiv overfor Forsvaret med å foreslå effektive tiltak som kan gjennomføres. Forsvarsmateriell skal bistå Forsvaret med å gi FD en helhetlig status på forbedrings- og effektiviseringsarbeidet for perioden, inklusive en oversikt over status og resultater av tildelte omstillingsmidler for hele perioden.</p> <p>Forsvarsmateriell skal fortsette arbeidet med å forbedre bruken av digitale løsninger, både internt i forsvarssektoren så vel som i ekstern kommunikasjon med leverandørmarkedet og andre aktører i gjennomføring av sine anskaffelsesprosesser. Forsvarsmateriell skal samarbeide med Forsvarsdepartementet og Forsvaret for å forbedre investeringsprosessen, og oppnå en effektivisering av fremskaffelsesprosessen, blant annet gjennom sin rolle som prosjektansvarlig (PA).</p> <p>Det er avgjørende at sektorens IKT-organisering innrettes slik at ønsket effekt av strategisk samarbeid med næringslivet, særlig i relasjon til MAST og Mime, oppnås.</p> <p>Forsvarsmateriell skal tydeliggjøre hva som er forbedret hittil i gjennomføringsåret, prognose for resten av gjennomføringsåret og planen for de enkelte år fremover for det Forsvarsmateriell har ansvar for internt og det som forventes oppnådd ved tiltak i Forsvarsmateriell som gir effektivisering hos Forsvaret.</p> <p>Det skal i langtidsperioden som et minimum realiseres gevinster i.h.t. de fastsatte gevinstrealiseringskrav, men det forventes også vesentlige innsparinger ut over dette.</p> <p>Søknader om bruk av omstillingsmidler innenfor forbedring og effektivisering for 2024 skal sendes Forsvaret, som koordinerer disse og sender de til departementet som en del av innspillet til Revidert nasjonalbudsjett for 2024 eller innspill til omgruppering 2024.</p> <p>Rapporteringen skal inneholde en status på følgende resultatkrav:</p> <p>Forsvarsmateriell skal rapportere i to dimensjoner:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. intern modernisering og effektivisering (med status, planer og prognose) 	

2. tilrettelegging for gevinster som realiseres i andre deler av forsvarssektoren.

5.2. Strategi for kunstig intelligens og innovasjon

Oppdrag 5	Oppfølging av strategi for kunstig intelligens for forsvarssektoren
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Strategi for kunstig intelligens for forsvarssektoren ble publisert i oktober 2023. Strategien har en overordnet ambisjon med tilhørende målsettinger. Forsvarsmateriell skal gjøre en kvalitativ vurdering av etatens modenhet og evne til å utnytte kunstig intelligens som bidrar til å understøtte sektorens resultatmål. Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret med å utarbeide en plan som følger opp ambisjoner og målsettinger i Forsvarsdepartementets strategi for kunstig intelligens.</p> <p>Rapportering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • På bakgrunn av modenhetsvurderingen og ambisjon og mål i strategien skal Forsvarsmateriell støtte Forsvaret med å utvikle KI-oppfølgingsplan for sektoren.	

Oppdrag 6	Økt innovasjonsevne
Rapportering	Årsrapport
<p>Forsvarssektoren skal videreutvikle og forsterke sin evne til innovasjon, både i den enkelte virksomhet og i samarbeid med andre i sektoren og utenfor. Med innovasjon skal forstås en nyttiggjort ide med dokumentert effekt som gir Forsvaret fortrinn i operasjoner og i daglig virksomhet i forsvarssektoren gjennom rettidig anvendelse av tilgjengelig teknologi, prosesser og organisering. Sektoren skal utvikle og utnytte innovasjonsmiljøer i egen organisasjon og bidra til optimal utnyttelse av nasjonalt og internasjonalt virkemiddelapparat.</p> <p>FD har som intensjon at det ferdigstilles en innovasjonsstrategi for forsvarssektoren i 2024 som gir overordnet ambisjon og målsettinger. Forsvaret skal etter nærmere dialog med FD utarbeide en handlingsplan med konkrete tiltaksområder. Handlingsplanen skal utarbeides sammen Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg og Forsvarets forskningsinstitutt.</p> <p>Etatene må være forberedt på å delta i videreutvikling av innovasjonsarenaer og FD sitt utviklingsarbeid i både nasjonal og alliert kontekst. Dette vil i 2024 kunne omfatte aktivitet i NATO DIANA (som arbeidsgrupper, innspill og rådgivning), felles aktivitet på tvers av sektoren (eks. FFI/12, FOH/ NOBLE og våpenskolene) og utvikling av mulige samarbeid utenfor sektoren (eks. Innovasjon Norge, D-box og andre relevante miljøer). FMA må påregne bidrag til utviklingsarbeid i skjæringspunktet mellom innovasjon, anskaffelser og teknologi.</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal gi en kvalitativ vurdering av fremdrift og oppnådde effekter av innovasjonsaktivitet i etaten og bidra til Forsvarets redegjørelse for handlingsplanarbeidet frem mot nærmere avklart ferdigstillelse.</p>	

5.3 FNs bærekraftsmål

Oppdrag 7	Bærekraft
Rapportering:	Halvårs- og årsrapport
<p>Regjeringens handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030, jf. Meld. St. 40 (2020-2021), samt andre stortingsmeldinger som er relevante for bærekraftsarbeidet, skal ligge til grunn for sektorens arbeid. Målsettingen er at FMA skal integrere og operasjonalisere bærekraftsmålene i egne virksomhetsplaner basert på risiko og vesentlighet, og at aktiviteter og oppgaver baseres på FNs bærekraftsmål.</p> <p>Fagpersoner i etatene og FD har med støtte fra konsulentfirmaet PWC samarbeidet om mulige ambisjoner for bærekraft. Etatene i forsvarssektoren gis i 2024 i oppdrag å foreslå en samlet <i>strategi-/handlingsplan for sektoren</i> med overordnede ambisjoner, mål og tiltak for bærekraftdimensjoner. Arbeidet skal ta utgangspunkt i gjeldende strategier og handlingsplaner for sektoren. En del av strategi-/handlingsplanen skal være en overordnet plan for kommunikasjon, kompetanse- og kulturbygging om bærekraft i forsvarssektoren. FMA skal støtte Forsvaret i koordineringen av arbeidet i sektoren.</p> <p>Forsvarssektoren skal gjennomføre tiltak som beskrevet i sektorens <i>handlingsplan for klima og miljø</i>. FMA skal vurdere og lede tiltakene som tilfaller etaten. Forsvaret skal for øvrig støttes i koordinering og oppfølgingen av handlingsplanen. FMA skal stille strenge klima- og miljøkrav i anskaffelser. Klima, miljø og samfunn skal ivaretas i hele verdikjeden. Det skal benyttes livsløpsanalyser for å vurdere klima- og miljøpåvirkning.</p> <p>Det forventes at <i>sektorens verdigrunnlag</i> operasjonaliseres og følges opp. FMA skal motvirke mobbing og trakassering, herunder seksuell trakassering. FMA skal arbeide for å motvirke risiko for korrupsjon. FMA skal videre ivareta menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i sin virksomhet, inkludert eksterne elementer som er en del av sektorens kjeder og prosesser. FMA skal, basert på en risikotilnærming, redusere mulighetene for inhabilitet og innsidehandel i sektoren. For personell med særlig risiko skal private interesser som kan innebære risiko for inhabilitet og innsidehandel registreres. FMA skal utvikle og implementere retningslinjer for registrering av inhabilitet og innsidehandel. Etaten skal sørge for tilstrekkelig kompetanse innenfor disse områdene.</p> <p>FMA skal implementere etatens <i>handlingsplan for mangfold</i>.</p> <p>Tiltak skal integreres i det ordinære plan- og budsjettarbeidet til FMA. FMA skal <i>rapportere</i> på resultatene av arbeidet i henhold til de respektive oppdrag og mål, og inkludere oppdaterte tidsplaner og risikovurderinger, samt planer og forventninger for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forslag til strategi-/handlingsplan for bærekraft som leveres som vedlegg til halvårsrapporten. • Sektorens handlingsplan for klima og miljø • Arbeidet med verdier og kultur, inkludert mobbing og trakassering og tiltak for å motvirke risiko for korrupsjon, inhabilitet og innsidehandel samt sørge for økt kompetanse. I tillegg skal det i årsrapporten rapporteres kort om ivaretagelse av menneskerettigheter i etatens virke. • Handlingsplan for mangfold.	

5.4 Forebyggende sikkerhet

Oppdrag 8	Vurdering av sikkerhetstilstanden
Rapportering	Halvårsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal ivareta sikkerhetstilstanden i egen organisasjon.</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal sende frem en egen rapport til departementet om sikkerhetstilstanden i egen organisasjon i henhold.</p>	

Oppdrag 9	Sikkerhetsgodkjenning av informasjonssystemer
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre et forsvarlig sikkerhetsnivå for Forsvarets skjermingsverdige informasjonssystemer, styrt av Forsvarets prioriteringer.</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal rapportere status på fremdrift for de avtalte og planlagte tiltak som Forsvarsmateriell har ansvaret for, med en kortfattet kvalitativ vurdering av fremdrift, underbygget med kvantitative data, gjennomføringsrisiko og effekt.</p>	

Oppdrag 10	Kartlegging og sikring av skjermingsverdige informasjonssystemer
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal kartlegge sine skjermingsverdige informasjonssystemer iht. sikkerhetsloven med forskrifter. Dette forutsetter at etaten har oversikt over informasjonssystemene den benytter og systemenes bruksområder. Det skal gjennomføres risikovurderinger som skal legges til grunn for fastsetting av forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjonssystemene, og sikkerhetstiltak skal iverksettes for å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå.</p> <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal rapportere om status for kartlegging av skjermingsverdige informasjonssystemer, gjennomføringen av verdi- og risikovurderinger og status for sikring av systemene.</p>	

5.5 Internkontroll og virksomhetsstyring

Oppdrag 11	Internkontroll og virksomhetsstyring
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal styrke og forbedre egen virksomhetsstyring og internkontroll, basert på egenart, risiko og vesentlighet. Struktur og virksomhet skal være kostnadseffektivt og arbeidet skal utføres i samsvar med gjeldende lover og regler. Forsvarsmateriells rapportering skal være pålitelig, konsistent og presis. Forsvarsmateriell må ha en sterk evne til å forebygge, avdekke og korrigere vesentlige avvik.</p>	

Forsvarsmateriell skal i halvårs- og årsrapporten gi en overordnet tilstandsvurdering av etatens internkontroll, herunder om det er avdekket vesentlige svakheter i etatens internkontroll og hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt for å bedre denne.

Forsvarsmateriell skal fortløpende følge opp og igangsette tilstrekkelige tiltak i de saker som Riksrevisjonen adresserer gjennom Dokument 1 og forvaltningsrevisjoner (Dokument 3).

Rapportering: Forsvarsmateriell skal redegjøre for status for arbeidet med å følge opp Riksrevisjonens merknader, og rapportere på eventuelle avvik i oppfølgingen i henhold til fastsatt plan, årsaker til avvik, samt nødvendige tiltak, i rapporteringen. Det skal angis i rapporteringen tidsestimat for når Riksrevisjonens merknader antas å være utkvittert.

5.6 Personell og kompetanse

Oppdrag 12	Balansert personell- og kompetansestruktur
Rapportering	Halvårs- og årsrapport
<p>Kompetansesammensetningen i Forsvarsmateriell skal tilpasses Forsvarets kompetanseproduksjon av militær kompetanse som følge av ny militær ordning og kompetansebehov knyttet til nye typer materiell og teknologi. Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret med teknisk kompetanse. Militær kompetanse skal prioriteres til områder der det er vanskelig å finne sivil kompetanse som kan dekke behovet. Forsvarsmateriell skal sørge for kunnskap innen bærekraft blant sine ansatte.</p> <p>Forsvarsmateriell skal følge opp egen plan for konvertering av militære stillinger, særlig innenfor støttefunksjoner som økonomi, virksomhetsstyring, IKT og HR samt prosjektledelse og andre lederstillinger. Konvertering av slike stillinger skal skje ved personellavgang (turnover).</p> <p>Forsvarsmateriell skal redegjøre for effektforbedring av økning i tilførte midler for årsvervsøkning innenfor investering og materiellforvaltning.</p> <p>Videre skal Forsvarsmateriell:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redusere andelen militære stillinger ned mot 20 % samlet sett innen utgangen av 2025. Reduksjon av den militære stillingsstrukturen skal gjennomføres i forbindelse med personellavgang (turnover), og forutsettes gjennomført fortløpende. - øke andelen spesialister blant militært tilsatte - Innen 2025 skal antall stillinger på hvert av gradsnivåene generalmajor, brigader og oberst i forsvarssektoren reduseres med 25 pst fra nivået i 2019. Forsvarsmateriell skal bidra i dette arbeidet og gradsstrukturen i Forsvarsmateriell skal utvikles i tråd med utviklingen i Forsvaret. - nødvendige tiltak for å øke og forvalte kompetansemangfoldet skal videreføres i 2024. <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal utarbeide, oppdatere og vedlikeholde en helhetlig plan for å nå målsetningene, med årlige milepæler. Forsvarsmateriell skal rapportere status på gjennomføringen av planen med eventuelle avvik, risiko og tiltak, samt prognoser for å nå målsetningene.</p>	

5.7 Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad

Oppdrag 13	Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad
Rapportering	Halvårs- og årsrapport

Etter ulykken til fregatten KNM Helge Ingstad har det vært gjennomført en rekke interne og eksterne undersøkelser. Sjøforsvarets interne rapport, PWCs rapport, Statens Havarikommisjons rapport nr. 1 og 2 og Arbeidstilsynets rapport har alle identifisert læringspunkter og kommet med konkrete tilrådninger for videre oppfølging på etats- og departementsnivå.

Rapportering: For å verifisere at tilrådingene er fulgt opp, skal FMA rapportere status på oppfølgingen av tilrådingene. Rapporteringen i 2024 skal være i halvårsrapporteringen. Den skal være i tråd med mal fra supplerende tildelingsbrev nr. 1 2021, hvor dette oppdraget ble gitt første gang.

Rapporteringen skal inneholde en overordnet beskrivelse av hvilke tiltak som er utført. Der det vurderes hensiktsmessig, kan det inkluderes en referanse til dokumentasjon. For tiltakene som pr. i dag ikke er fulgt opp i tilstrekkelig grad, skal det inkluderes forventet tidspunkt for gjennomføring av tiltaket. Dersom FMA i prosessen har vurdert at tiltaket bør følges opp på en annen måte enn granskningsrapportene har kommet frem til, skal dette også redegjøres for i rapporteringen.

6. Fellesføringer

6.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Forsvarsmateriell skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Forsvarsmateriell skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Forsvarsmateriell skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

6.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. Forsvarsmateriell skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

6.3 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Forsvarsmateriell skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Forsvarsmateriell skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulent tjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Forsvarsmateriell skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og

opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene.

7. Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2024

7.1. Risikovurderinger og rapportering i 2024

Styringsdialogen mellom Forsvarsmateriell og departementet skal være innrettet etter vurdering av risiko og vesentlighet. Forsvarsmateriell skal i halvårsrapporten og i årsrapporten levere oppdaterte risikovurderinger og identifisere risikofaktorer som kan true måloppnåelsen i 2024 og på lengre sikt, samt andre vesentlige risikoer innenfor virksomhetens område. Risikoreduserende tiltak innenfor virksomhetens fullmakter skal synliggjøres og iverksettes, og det skal drøftes om restrisikoen er akseptabel.

Øvrige krav til rapporteringen fremgår av Forsvarsmateriells instruks, samt av reglement for økonomistyring i staten. Det vises også til DFØs veileder for årsrapportering.

Som det fremgår av styringskalenderen under, skal Forsvarsmateriell rapportere helhetlig på tildelingsbrevet to ganger årlig, i halvårsrapport og i årsrapport med vedlegg.

7.2. Styringskalender: Tentative frister og milepæler i 2024

26. januar 2024	Forklaringer til statsregnskapet for 2023
16. februar 2024	Frist for innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2024
Mars 2024	Fagmøte om budsjett 2024
15. mars 2024	Frist for årsrapport og vedlegg
April/mai 2024	Etatsstyringsmøte om årsrapportering
26. april 2024	Frist for etatssjefens innspill til nye investeringstiltak for materiell og EBA
2. mai 2024	Frist for etatssjefenes budsjettinnspill for gjennomføringsåret 2025 og innspill til tildelingsbrev for 2025
Juni 2024	Etatsstyringsmøte om budsjett 2025
7. juni 2024	Frist for foreløpig rapportering om kjente behov for bevilgningsendringer i andre halvår
Ultimo august 2024	Foreløpig tildelingsbrev for 2025 sendes ut
Ultimo august 2024	Forslag til oppdatert investeringsplan sendes ut for konsekvensvurdering av Forsvaret
30. august 2024	Frist for innspill til omgruppering for 2024
13. september 2024	Frist for halvårsrapport
Primo oktober 2024	Prop. 1 S (2024–2025) legges frem
Oktober 2024	Etatsstyringsmøte om halvårsrapportering

11. oktober 2024	Frist for vurdering av forslag til oppdatert investeringsplan
15. oktober 2024	Frist for tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev for 2025
November/desember 2024	Strategimøte budsjett 2026
Medio desember 2024	Stortinget behandler Prop. 1 S (2024–2025)
Ultimo desember 2024	Investeringsplan for forsvarssektoren sendes ut
Innen 31. desember 2024	Tildelingsbrev sendes ut etter stortingsbehandling av Prop. 1 S (2024–2025)
Ultimo januar 2025	Forklaringer til statsregnskapet for 2024
14. mars 2025	Frist for årsrapport og vedlegg

8. Budsjettrammer for 2024

På bakgrunn av fremlagte Prop. 1 S (2023–2024) og tilleggsnummeret, og med forbehold om Stortingets vedtak og eventuelle endringer stilles følgende midler til disposisjon for Forsvarsmateriell i 2024 (alle tall i tusen kroner):

Utgift/Inntekt	Kapittel	Post	Tittel kapittel	Totalt (i 1 000 kroner)
Utgift	1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	2 265 360
		Post 44	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	165 162
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	22 997 381
		Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	390 000
		Post 75	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	158 165
Utgift Totalt				25 973 485
Inntekt	4760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	-34 994
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	-1 540 463
		Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	-390 000
Inntekt Totalt				-1 965 457

Kampflys andel av tildelingen er angitt i avsnittet nedenfor.

Ekstra arbeidsgiveravgift

Tilskuddet til virksomheten er økt med 4,0 mill. kroner, sammenliknet med saldert budsjett 2023, som følge av økte utgifter i forbindelse med midlertidig forhøyet arbeidsgiveravgift på inntekter over 850 000 kroner. Det legges ikke opp til kompensasjoner utover dette.

Nærmere om bevilgningen under enkelte poster:

Tildelingsøkning på kapittel 1760 post 01 skal også dekke utvidede oppgaver ifb. Det europeiske forsvarsfondet (EDF)

Bevilgningen til kampflyprogrammet er inkludert i tildelingen på kapittel 1760 slik:

Utgift/Inntekt	Kapittel	Post	Tittel kapittel	Totalt (i 1 000 kroner)
Utgift	1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	89 957
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	7 388 709
Utgift Totalt				7 478 666
Inntekt	4760	Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	0
Inntekt Totalt				0

8.1. Føringer for tildelingen

Nedenfor spesifiserer departementet enkelte sentrale nye føringer for tildelingen til Forsvarsmateriell. Endringer i tildelingen som følge av tidligere budsjettiltak er ikke omtalt. Forsvarsmateriell skal i økonomirapporteringen redegjøre for hvordan midler er anvendt i forhold til disse føringene.

Særskilte satsinger i tråd med langtidsplanen

Kap	Post		(alle tall i 1 000 kroner)
1760	45	Materiellinvesteringer	3 825 416
		Våpen til Heimevernet	50 000
		Sum	3 875 416

8.2. Økonomirapportering

Forsvarsmateriell skal legge til rette for at budsjett og forbruk til kampfly fortsatt kan holdes adskilt fra øvrig drift og investeringer, og fremgå av månedsrapporteringen, slik at departementet fortsatt kan rapportere på samlede utgifter til nye kampfly med baseløsning.

Kontantregnskapet rapporteres hver måned med økonomistatus inkludert prognose og endringsforklaringer for årsresultat, rapportert pr. kapittel og post, herunder risiko og risikoreduserende tiltak. Kontantregnskapet skal rapporteres i halvårsrapport og årsrapport sammen

med virksomhetsregnskapet. Kampfly rapporteres særskilt i kontantregnskapet og virksomhetsregnskapet.

Akkumulert gjennomføringskostnad for henholdsvis investering og materiellforvaltning skal redegjøres for i vedlegg til årsrapporten.

Virksomhetsregnskapet rapporteres med regnskapsanalyse i halvårs- og årsrapport.

Basert på virksomhetsregnskapet skal følgende nøkkeltall rapporteres sammen med regnskapet hver rapportering:

1. Antall årsverk skal være i henhold til Statens personalhåndbok (PM 2019-13) som gjelder for alle statlige foretak fra 2020.
2. Ukurans i forhold til totalt varelager i prosent. Ukurans skal også kunne splittes opp på den delen som bare gjelder prisjustering og den delen som gjelder at materielle må kastes på grunn av f. eks. ødelagt, gått ut på dato, feilkjøp, endret strategi slik at materiellet ikke lenger skal brukes.

9. Delegering av fullmakter

9.1. Merinntektsfullmakt

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 7 S (2023–2024) til Prop. 1 S (2023–2024), har Forsvarsdepartementet fått fullmakt til å benytte alle merinntekter i 2024 til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet med unntak av inntekter fra militære bøter. Forsvarsmateriell kan på den bakgrunn bruke merinntekter ved salg av varer og tjenester med motsvarende merutgifter, på postene 01. I tillegg kan Forsvarsmateriell nytte inntekter for dekning av utgifter til inntektsvervelse, når dette er dokumentert. Disponering av reelle merinntekter besluttet av Forsvarsdepartementet. Prognoser for reelle merinntekter skal rapporteres månedlig sammen med regnskapet.

Inntekter ved salg av større materiell kan i 2024, etter samråd og avklaring med departementet, benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

9.2. Fullmakt til nettobudsjettering av salgsomkostninger

For 2024 kan Forsvarsmateriell trekke salgsomkostninger ved salg av materiell fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter.

I dette ligger at Forsvarsmateriell for 2024 kan benytte salgsinntekter til forberedelser til fremtidig avhending, herunder destruering av materiell, miljøkartlegging og -oppdydding.

9.3. Investeringsfullmakter

Forsvarsmateriell kan for 2024:

- Starte opp og gjennomføre materiellprosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra Forsvarsdepartementet.
- Starte opp og gjennomføre materiellinvesteringsprosjekter med en kostnadsramme under 500 mill. kroner etter oppdrag fra prosjekteier. Fullmakten avgrenses i forhold til digitaliseringsprosjekter som har en terskelverdi på 300 mill. kr. for krav om ekstern kvalitetssikring og hvor oppstart styres av FD.
- Nytte Forsvarsmateriells tildeling på kapitlene 1760 post 45, på prosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra Forsvarsdepartementet.
- Belaste utgiftsbevilgninger for bestilling gjennom NSPA (NATO SUPPORT and Procurement Agency), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

9.4. Bestillingsfullmakter

Kapittel	Post	Kapittelnavn	Totalt mill. kroner
1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	1 100
1760	Post 44	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	220
1760	Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	102 820
1760	Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	470

9.5. Fullmakt til å behandle erstatningskrav for tingskader

Forsvarsdepartementet viser til Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-01/2017 samt skriv fra Forsvarsdepartementet med referanse 2015/3612-10. Fullmakt til å belaste posten statens erstatningsansvar kapittel 471, post 71 stadfestes for 2024.

10. Statistikk

Forsvarsmateriell skal i årsrapporten rapportere på:

- Årsverk fordelt på ulike personellkategorier: kvinneandel, samlet for etaten, fordelt på militære og sivile.
- Spesielt for militære stillinger i etaten: gradfordeling fordelt på kjønn og alder, fordeling OR/OF i etaten fordelt på kjønn.

- Oversikt over antall meldte saker om mobbing- og seksuell trakassering. Oversikten skal inkludere antall hendelser rapportert i linjen, varslingssaker, anmeldelser og refselsler.
- Antall læringer, samlet og fordelt på kategori (militær/sivil), kjønn og fag.

Oversikt over dødsfall og alvorlige skader.

- Brukt av midler på FoU og innovasjon, brutt ned på hovedkategorier av formål.

11. Vedlegg

1. Klartider (sendes i egen ekspedisjon)